

Revízia morfolologickej terminológie. 3. Termíny pre kvalitatívne vlastnosti rastlín vyjadrujúce ich krásu a výnimočnosť

Revision of morphological terminology, 3. Terms for qualitative properties of plants expressing their beauty and uniqueness

MICHAL HRABOVSKÝ¹

¹Univerzita Komenského, Prírodovedecká fakulta, Katedra botaniky, Révová 39, 811 02 Bratislava; michal.hrabovsky@uniba.sk

Abstract: Terminology for plant beauty and uniqueness is not part of botanical terminology dictionaries. Its translation for the purposes of creation and revision of the Slovak botanical nomenclature is spontaneous and has no specific rules. Therefore, 72 exact Slovak equivalents to Latin terms were proposed in order to avoid the homonymy among the Slovak equivalents for plant names.

Key words: slovak botanical nomenclature, terms for beauty, terms for uniqueness

Úvod

Slovenská botanická terminológia (Horecký 1959, Černohorský 1962, Futák 1966, Červenka 1968) sa od počiatku zameriavala na kvantitatívne vlastnosti orgánov. Kvalitatívne vlastnosti rastlín sa v latinských opisoch rastlín vyskytujú len výnimočne. O to častejšie sú v názvoch taxónov. Jednou zo skupín kvalitatívnych termínov sú oceňujúce termíny vyjadrujúce krásu a výnimočnosť druhov. Slovenské ekvivalenty pre takéto termíny sa prekladali spontánne pri tvorbe slovenského menoslovia rastlín (Novacký et al. 1954, Červenka et al. 1986, Dostál & Červenka 1991, 1992, Marhold & Hindák 1998), pričom sa striktno nedodržiavala previazanosť jedného termínu s jeho slovenským ekvivalentom.

Slovenské botanické menoslovie možno čiastočne chápať ako aplikovanú botanickú terminológiu, ale slovenské meno rastliny nemusí byť vždy striktno identické s vedeckým menom (Kliment et al. 2017). Avšak pri rodoch početných na druhy sa táto umožnená voľnosť menotvorby zužuje a odporúča sa priamy preklad vedeckého mena. Pri tvorbe slovenských mien, ktoré nie sú priamym prekladom vedeckého mena, je potrebné zvažovať výber epiteta podľa botanickej terminológie, ktorá rôznymi termínmi definuje morfolologicke vlastnosti orgánu. Ak sa použije termín z terminologického slovníka ako druhové epiteton, druh musí vykazovať morfolologicke vlastnosť definovanú pre tento termín. V prípade používania oceňujúcich termínov je menotvorba voľnejšia ako pri termínoch označujúcich kvantitatívne vlastnosti. Avšak aj tu

hrozí tvorba homonymie v menosloví, preto je potrebné stanoviť akýsi terminologický slovník pre tento typ mien, ktoré budú mať prioritu pri priradovaní slovenských mien k vedeckým epitetám v rodoch početných na druhy s oceňujúcimi epitetami. Navyše aktuálne menotvorné pravidlá (Kliment et al. 2008, 2017) odporúčajú jednotnosť prekladu pri často sa opakujúcich prívlastkoch. Slovenský aj latinský jazyk je bohatý na synonymá, čo sa prejavuje vo vedeckej nomenklatúre aj v slovenskom menosloví. Väčšinu oceňujúcich mien tvoria synonymá pre slovo krásny, ktorým autori popisovali celkový vzhľad rastliny. Tento príspevok nemá za účel obmedzenie jazykovej variability pri tvorbe slovenských mien, ale stanovuje prioritné ekvivalenty pre oceňujúce mená vyjadrujúce krásu a výnimočnosť rastlinného druhu.

Metodika

V diele *Flóra Slovenska I* (ďalej FS I; Futák 1966) sa medzi *Termínmi pre vonkajší tvar orgánov* vyskytujú len tri: *conspicius* – nápadný, *speciosus* – veľmi nápadný a *elegans* – úhľadný. Tie možno zaradiť aj do novovytvorenej kategórie *Termíny vyjadrujúce ich krásu a výnimočnosť*. Preto východiskom pri revízii týchto termínov sa stáva *Slovenské botanické názvoslovie* (ďalej SBN; Červenka et al. 1986) a dodatočné menoslovie vytvárané pre populárno-náučné alebo vedecké publikácie, ktoré je excerptované v *Databáze slovenských mien* (ďalej DSM; Kliment 2007 – 2022).

Preklad latinských termínov bol porovnávaný s odborným latinsko-slovenským slovníkom (ďalej LSS; Špaňár & Hrabovský 1987). Pri výbere termínu bola rozhodujúca frekvencia výskytu v súčasne platnom menosloví a správnosť prekladu.

Výsledky a diskusia

Kvalitatívne vlastnosti rastlín v súvislosti s oceňovaným charakterom možno rozdeliť na dve skupiny: termíny pre krásu a termíny pre výnimočnosť. V nasledujúcom texte rozoberieme bežne používané latinské termíny a ich preklad v slovenskom menosloví vyšších rastlín. Prehľad všetkých mien a početnosť ich výskytu je uvedený v Tab. 1.

Najpočetnejším termínom pre krásu je epiteton *elegans*, ktoré je až pri 22 druhoch prekladané ako **úhľadný** v zmysle FS I. Druhým najpoužívanejším termínom je *speciosus*, ktorý sa pri 19 druhoch prekladá ako **nádherný**. Vo FS I je *speciosus* definovaný ako veľmi nápadný, čo sa pri prekladoch latinských opisov hodí viac ako prívlastok nádherný. Naopak, pri menotvorbe je vhodné aj naďalej používať kombináciu *speciosus* – nádherný. Trojicu najpoužívanejších termínov završuje epiteton *nobilis*, ktoré je pri 13 druhoch prekladané ako **vznešený**.

Termín *superbus* je používaný v zmysle vypínajúci sa nad iné druhy či už výškou alebo krásou, v menosloví sa však prekladá ako **pyšný**. Medzi ďalšie

termíny, ktoré majú zaužívaný len jeden slovenský ekvivalent, patria *amabilis* – **ľúbezný**, *decorus* – **ozdobný**, *insignis* – **význačný**, *perbellus* – **prekrásny**, *regalis* – **kráľovský**.

Medzi zvyšnými termínmi pre krásu je už väčšia variabilita prekladov. Mnohé z nich prevzali ekvivalenty vyššie uvedených deviatich termínov. Ak už priradené ekvivalenty (úhľadný, nápadný, vznešený...) nebudeme brať do úvahy, jedinečné ekvivalenty zostávajúcich termínov budú môcť byť stanovené ako prioritné, aj keď v menosloví nemajú vysokú frekvenciu výskytu. Ekvivalent pekný je použitý pre termíny *bellus* aj *pulcher*, ale pri termíne *pulcher* prevažuje ekvivalent **krásny**, čiže prioritným ekvivalentom pre *bellus* ostáva **pekný**. Termín *conspicuus* je vo FS I preložený ako **nápadný**, v SBN ako úhľadný, ale vylúčiac ekvivalent úhľadný prináležiaci k *elegans*, nie je dôvod na zmenu termínu z FS I. Podobne, keď vylúčime vyššie použité ekvivalenty, ostanú kombinácie *formosus* – **pôvabný**, *venustus* – **spanilý**, *bellatulus* – **peknučký**, *pulchellus* – **rozkošný**. Význam latinského slova *fastuosus* je povýšenecký, pyšný, hrdý, ale pre rastlinu sa hodí lepšie epiteton **skvostný**, aj keď ide o významový posun vzhľadom na pôvodný latinský termín. Vylúčením použitých ekvivalentov zostali tri termíny, ktorým bude potrebné navrhnúť nové ekvivalenty. Epiteton **veľkolepý** by bolo významovo najbližšie termínu *magnificus*, rovnako termín *spectabilis* je podobný slovenskému slovu **obdivuhodný**. Vo FS I sa *ornatus* nepriamo prekladá ako ozdobný, ale pre variabilitu v slovenskom menosloví sa môže prekladať ako **okrasný**. Ďalší termín, ktorý v tejto kategórii uvádzame, je *gentilis*. V SBN je nesprávne prekladaný ako jemný, no nemožno sa riadiť ani LSS, kde sa prekladá ako príbuzný alebo pohanský. Linné (1753) tento termín zaviedol do terminológie v zmysle slova **ušľachtilý**, ako synonymum pre *nobilis*. *Amoenus*, čo sa tradične prekladá ako príjemný, je potrebné zmeniť na **malebný**, keďže príjemný – *suaevolens* je termín označujúci vôňu. Termín *imperialis* možno prekladať podobne ako *caesareus* – cisársky, ale aj kráľovský, cisárov/cisárovnej, ríšsky, kniežatský, panovnícky, vladársky či kniežací v závislosti od toho, či bolo epiteton autorom pridelené na zdôraznenie krásy druhu alebo na pamiatku konkrétneho panovníka či historickej ríše (napr. *Rosa caesarea* Boiss. – ruža cisárska a *Rosa imperialis* K. Koch – ruža kráľovská).

Samostatnú podkategóriu tvoria dvojznačné termíny miestami používané v zmysle významnosti, ale tiež ako synonymá pre lesklé orgány. Sú to napríklad *clarus*, *illustris*, *luculentus*, *luminosus* a *preaeclarus*. V prípade, že ide o termín pre krásu, možno použiť navrhnuté ekvivalenty, pokiaľ ide o termíny pre lesk, treba sa riadiť terminológiou vo FS I 12/1–12. Z kategórie termínov

pre výnimočnosť prevažujú v menosloví kombinácie *paradoxus* – **podivný**, *mirabilis* – **podivuhodný** a *anomalus* – **zvláštny**. Zvyšné termíny pre krásu a výnimočnosť sa zatiaľ v SBN nevyskytujú. Kvôli vyššej frekvencii výskytu medzi úžitkovými cudzokrajnými rastlinami ich tiež uvádzame v tabuľke (Tab. 1).

Tab. 1. Porovnanie používania termínov a ich ekvivalentov vo *Flóre Slovenska I (FS I)*, v *Slovenskom botanickom názvosloví (SBN)*, *Databáze slovenských mien (DSM)*, *Latinsko-slovenskom slovníku (LSS)* a návrh prioritného prekladu. V zátvorke je uvedená početnosť výskytu v danom zdroji.

Tab. 1. Comparison of the use of terms and their equivalents in *Flora of Slovakia I (FS I)*, *Slovak Botanical Nomenclature (SBN)*, *Database of Slovak Names (DSM)*, *Latin-Slovak Dictionary (LSS)* and proposal for priority translation. The number of occurrences in the cited source is given in parentheses.

Termín	FS I	SBN	DSM	LSS	Prioritný ekvivalent
<i>admirabilis</i>				čudný, podivný, divný, úchvatný	úchvatný
<i>amabilis</i>		ľúbezný (1)	ľúbezný (3)	milý, ľúbezný	ľúbezný
<i>amoenus</i>		prijemný (5)	prijemný (2), ľúbezný (1)	pôvabný, malebný , příjemný	malebný
<i>augustus</i>		majestátny (1)	vznešený (1)	vznešený, velebný, ctihodný	majestátny
<i>bellatulus</i>			peknučný (1), úhľadný(1)	zdrobnenina od pekný	peknučký
<i>bellus</i>		pekný (3)	pekný (2), pestrý (1), milý (1), krásny (1)	pekný	pekný
<i>blanditus</i>				lichotivý, vábivý, zaliečavý	zaliečavý
<i>blandus</i>			vábivý (1), vznešený (1)	lichotivý, zdvorilý, vábivý	vábivý
<i>caesareus</i>				cisársky	cisársky
<i>celebris</i>				častý, známy, slávnostný	slávnostný
<i>clarus</i>				jasný , slávny	jasný
<i>concinna</i>			švárny (1), ozdobný (1), pekný (1), nežný (1), ladný (1)	umelecký, ladný, vkusný	ladný
<i>conspicius</i>	nápadný	úhľadný (2)	úhľadný (2), vzhľadný (1)	nápadný, viditeľný	nápadný

Termín	FS I	SBN	DSM	LSS	Prioritný ekvivalent
<i>decorus</i>		ozdobný (2), zdobený (1)	ozdobný (3)	ozdobný, okrášlený	ozdobný
<i>dignus</i>				dôstojný, hodný	dôstojný
<i>dilectus</i>				oblúbený, milý	milovaný
<i>divinus</i>				božský, nadprirodzený	božský
<i>egregius</i>				znamenitý	znamenitý
<i>elegans</i>	úhľadný	úhľadný (16), pôvabný (2), pekný (2), ozdobný (1)	úhľadný (6), pôvabný (2), nádherný (2), ozdobný (1)	vkusný, pôvabný	úhľadný
<i>excellens</i>				vynikajúci	vynikajúci
<i>fabulosus</i>				bájnny, rozprávkový	bájnny
<i>fastuosus</i>			skvostný (1), nádherný (1), nezvyčajný (1)	pyšný, honosný	skvostný
<i>formosus</i>		pekný (1), krásny (1)	úhľadný (3), pôvabný (1), pekný (1), krásny (1), nádherný (1)	pekný, pôvabný	pôvabný
<i>generosus</i>				urodzený, vznešený	urodzený
<i>gentilis</i>		jemný (1)		príbuzný, pohanský	ušľachtilý
<i>gloriosus</i>				slávny, honosný	honosný
<i>gratiosus</i>				oblúbený, milý	oblúbený
<i>gratus</i>				pôvabný, oblúbený, milý	milý
<i>honoratus</i>				ctený, vážený	ctený
<i>illustris</i>				významný, osvietený	oslnivý
<i>imperialis</i>		kráľovský (1)	cisársky (3)	cisársky, ríšsky	cisársky
<i>insignis</i>			význačný (3)	význačný, znateľný	význačný
<i>jucundus</i>				prijemný, utešený	utešený
<i>laetus</i>				vykřmený, radostný, potešujúci	potešujúci
<i>lenis</i>				pomalý, pokojný, vľúdny	vľúdny

Termín	FS I	SBN	DSM	LSS	Prioritný ekvivalent
<i>lepidus</i>		pekný (1)	pôvabný (1)	jemný, vkusný , švárný, chutný	vkusný
<i>luculentus</i>				jasný, skvelý	skvelý
<i>luminosus</i>				svetlý, skvelý, výborný	osľňujúci
<i>magnificus</i>		nádherný (4)	nádherný (5), vznešený (3), skvelý (1)	rozkošný, veľkolepý , skvelý	veľkolepý
<i>memorabilis</i>				pamätihodný	pamätihodný
<i>nobilis</i>		vznešený (7), spanilý (1)	vznešený (6), spanilý (1), ušľachtilý (1)	vznešený	vznešený
<i>notabilis</i>				význačný pozoruhodný	pozoruhodný
<i>optimus</i>				dobrý, výborný	výborný
<i>ornatus</i>	ozdobný	ozdobný (1)	ozdobný (2), honosný (1)	vystrojený, okrasný	okrasný
<i>perbellus</i>			prekrásny (1)	prekrásny	prekrásny
<i>poeticus</i>				básnický	rozprávkový
<i>praeclarus</i>				prejasný , preslávný	prejasný
<i>pulchellus</i>		rozkošný (2), spanilý (1), pekný (1)	pekný (2), rozkošný (1), nádherný (1), pôvabný (1), spanilý (1), krásny (1)	prekrásny, utešený	rozkošný
<i>pulcher</i>		pekný (2), krásny (1), úhľadný (1), pôvabný (1), ozdobný (1)	krásny (5), pekný (4), pôvabný (4)	krásny, pekný	krásny
<i>regalis</i>		kráľovský (1)		kráľovský	kráľovský
<i>speciosus</i>	veľmi nápadný	nádherný (12), úhľadný (3), okrasný (3), ozdobný (1)	nádherný (7), úhľadný (6), skvostný (1), skvelý (1), ozdobný (1)	nádherný, úhľadný	nádherný
<i>spectabilis</i>		nádherný (2), úhľadný (2)	nádherný (7), úhľadný (1)	nádherný, obdivuhodný , pozoruhodný	obdivuhodný
<i>spectatus</i>				osvedčený, vážený , skvelý	vážený

Termín	FS I	SBN	DSM	LSS	Prioritný ekvivalent
<i>stupendus</i>				úžasný	úžasný
<i>superbus</i>		pyšný (5)	pyšný (6), nádher- ný (1)	pyšný, vypínajúci, vynikajúci	pyšný
<i>veneratus</i>				uctený, ctihodný	ctihodný
<i>venustus</i>			vznešený (2), spa- nilý (1), krásny (1), pôvabný (1)	pôvabný, utešený, spanilý	spanilý
<i>anomalus</i>	anomálny		zvláštny (1)	nepravidelný	zvláštny
<i>eximius</i>			nezvyčajný (1)	znamenitý, neoby- čajný	neobyčajný
<i>inauditus</i>				neslýchaný	neslýchaný
<i>insolens</i>				neobyčajný, nápad- ný, namyslený	nezvyklý
<i>insolitus</i>				nezvyčajný, neobyčajný	nezvyčajný
<i>inusitatus</i>				nezvyčajný, neoby- čajný	neobyklý
<i>mirabilis</i>		podivu- hodný (1), podivný (1)	podivuhodný (2), podivný (1)	podivuhodný, zvláštny, nezvy- čajný	podivuhod- ný
<i>monstrosus</i>			zvláštny (1)	neprirodzený , zázračný, príšerný	neprirod- zený
<i>obscurus</i>				záhadný	záhadný
<i>paradoxus</i>		podivný (3), zvláštny (2)	podivný (1)	protizmyselný	podivný
<i>praecipuus</i>				zvláštny, znamenitý	mimoriadny
<i>proprius</i>				zvláštny, osobitý	osobitý
<i>secretus</i>				tajomný, tajuplný	tajuplný
<i>singularis</i>				vzácný, výnimočný , ojedinelý	výnimočný
<i>unicus</i>				jedinečný	jedinečný

Záver

V príspevku boli zrevidované a spárované latinské termíny s bežne používanými ekvivalentmi v slovenskom menosloví. Pri tvorbe mien odporúčame postupovať podľa nasledujúceho terminologického slovníka. Termíny, ktoré môžu mať viacero významov (*clarus* – **jasný**, *illustris* – **oslňivý**, *imperialis* – **cisársky/ríšsky/kniežatský...**, *luculentus* – **skvelý**, *luminosus* – **oslňujúci**, *preaeclarus* – **prejasný**), sme do slovníka nezaradili, pretože pri nich je potrebné osobitne zväziť dôvod zavedenia mena pôvodným autorom.

DE PULCHRITUDINE PLANTARUM – termíny pre krásu rastlín

1. bájnny (<i>fabulosus</i>)	29. pyšný (<i>superbus</i>)
2. božský (<i>divinus</i>)	30. rozkošný (<i>pulchellus</i>)
3. cisársky (<i>caesareus</i>)	31. rozprávkový (<i>poeticus</i>)
4. ctený (<i>honoratus</i>)	32. skvostný (<i>fastuosus</i>)
5. ctihodný (<i>veneratus</i>)	33. slávnostný (<i>celebris</i>)
6. dôstojný (<i>dignus</i>)	34. spanilý (<i>venustus</i>)
7. honosný (<i>gloriosus</i>)	35. úhľadný (<i>elegans</i>)
8. kráľovský (<i>regalis</i>)	36. úchvatný (<i>admirabilis</i>)
9. krásny (<i>pulcher</i>)	37. urodený (<i>generosus</i>)
10. ladný (<i>concinuus</i>)	38. ušľachtilý (<i>gentilis</i>)
11. ľúbezný (<i>amabilis</i>)	39. utešený (<i>jucundus</i>)
12. majestátny (<i>augustus</i>)	40. úžasný (<i>stupendus</i>)
13. malebný (<i>amoenus</i>)	41. vábivý (<i>blandus</i>)
14. milovaný (<i>dilectus</i>)	42. vážený (<i>spectatus</i>)
15. milý (<i>gratus</i>)	43. veľkolepý (<i>magnificus</i>)
16. nádherný (<i>speciosus</i>)	44. vkusný (<i>lepidus</i>)
17. nápadný (<i>conspicuus</i>)	45. vľúdnny (<i>lenis</i>)
18. obdivuhodný (<i>spectabilis</i>)	46. výborný (<i>optimus</i>)
19. oblúbený (<i>gratiosus</i>)	47. vynikajúci (<i>excellens</i>)
20. okrasný (<i>ornatus</i>)	48. význačný (<i>insignis</i>)
21. ozdobný (<i>decorus</i>)	49. vznešený (<i>nobilis</i>)
22. pamätihodný (<i>memorabilis</i>)	50. zaliečavý (<i>blanditus</i>)
23. peknučný (<i>bellatulus</i>)	51. znamenitý (<i>egregius</i>)
24. pekný (<i>bellus</i>)	
25. potešujúci (<i>laetus</i>)	
26. pôvabný (<i>formosus</i>)	
27. pozoruhodný (<i>notabilis</i>)	
28. prekrásny (<i>perbellus</i>)	

DE SINGULARITATE PLANTARUM – termíny pre výnimočnosť rastlín

1. **jedinečný** (*unicus*)
2. **mimoriadny** (*praecipuus*)
3. **neobvyklý** (*inusitatus*)
4. **neobyčajný** (*eximius*)
5. **neprirodzený** (*monstrosus*)
6. **neslýchaný** (*inauditus*)
7. **nezvyčajný** (*insolitus*)
8. **nezvyklý** (*insolens*)
9. **osobitý** (*proprius*)
10. **podivný** (*paradoxus*)
11. **podivuhodný** (*mirabilis*)
12. **tajuplný** (*secretus*)
13. **výnimočný** (*singularis*)
14. **záhadný** (*obscurus*)
15. **zvláštny** (*anomalus*)

Pod'akovanie

Za poskytnutie prístupu do Databázy slovenských mien ďakujem predsedovi Nomenklatorickej komisie Slovenskej botanickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied Jánovi Klimentovi, a rovnako tiež celej komisii za konzultácie a inšpiráciu.

Literatúra

- Černohorský, Z. 1962. Základy rastlinnej morfológie. SPN, Bratislava. 264 pp.
- Červenka, M. 1968. Botanický terminologický slovník. Edičné stredisko Univerzity Komenského v Bratislave, Bratislava. 236 pp.
- Červenka, M., Činčura, F., Jasičová, M., Záborský, Ján, 1986. Slovenské botanické názvoslovie. Príroda, Bratislava. 520 pp.
- Dostál, J. & Červenka, M. 1991. Veľký kľúč na určovanie vyšších rastlín I. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, Bratislava. 776 pp.
- Dostál, J. & Červenka, M. 1992. Veľký kľúč na určovanie vyšších rastlín II. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, Bratislava. 779 pp.
- Futák, J. 1966. Flóra Slovenska I. Vydavateľstvo SAV, Bratislava. 602 pp.
- Horecký, J. 1959. Terminológia botanickej morfológie. Vydavateľstvo SAV, Bratislava. 256 pp.
- Kliment, J. 2007–2022. Databáza slovenských mien. Osobná komunikácia.
- Kliment, J., Feráková, V., Hodálová, I., Kochjarová, J., Marhold, K., Mártonfi, P., Mered'a, P. 2008. Slovenské odborné menoslovie cievnatých rastlín a jeho vzťah k vedeckej nomenklatúre (návrh zásad, pravidiel a odporúčaní pre revíziu a tvorbu slovenského botanického názvoslovia). Bull. Slov. Bot. Spoločn. 30 (1): 89–116.

M. Hrabovský: Termíny pre kvalitatívne vlastnosti rastlín vyjadrujúce ich krásu a výnimočnosť

- Kliment, J., Feráková, V., Goliašová, K., Hindák, F., Hindáková, A., Hodálová, I., Kochjarová, J., Kubinská, A., Lackovičová, A., Lizoň, P., Marhold, K., Mártonfi, P. 2017. Zásady, pravidlá a odporúčania pre tvorbu a revíziu slovenského menoslovia siníc, rias, húb a rastlín. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 39, Suppl. 1: 1–79.
- Linné, C. 1753. Species Plantarum 2. Impensis Laurentii Salvii, Stockholm. 1200 pp.
- Marhold, K., Hindák, F. (eds.). 1998. Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska. VEDA, Bratislava. 688 pp.
- Novacký, J. M. (ed.). 1954. Slovenská botanická nomenklatura. Papraďorasty (Pteridophyta) a semenné rastliny (Spermatophyta). Vydavateľstvo SAV, Bratislava. 228 pp.
- Špaňár, J. Hrabovský, J. 1987. Latinsko-slovenský a Slovensko-latinský slovník. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, Bratislava. 1224 pp.

Došlo 2. 2. 2022

Prijaté 5. 4. 2022